

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. I. Quid sit Peccatum actuale præscindens à Mortali & Veniali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

TRACTATUS II. DE PECCATIS.

CAPVT PRIMVM.

DE PECCATO PERSONALI ACTVALI.

CONTROVERSIA I.

Quid sit Peccatum actuale præscindens à Mortali & Veniali.

Peccatum accipitur à Theologis diversimodè. Primò enim per Metonymiam accipitur pro Fomite peccati, qui est effectus Peccati originalis (ex præsuppositione Naturæ elevate integræ) & causa peccatorum personalium, hoc est, quæ à libero cuiusvis arbitrio committuntur. Ita accepit S. Paulus ad Rom. 7. Jam non ego operor illud, sed quod habitat in me peccatum. Ad quem locum alludens Tridentina Synodus Sess. 5. decreto de Pecc. orig. prope finem: sic loquitur. Hanc Concupiscentiam, quam aliquando Apostolus peccatum appellat, Sancta Synodus declarat, Ecclesiam Catholicam nunquam intellexisse Peccatum appellari, quòd verè & propriè in renatis peccatum sit, sed quia ex peccato est, & ad peccatum inclinat.

Secundò sumitur Peccatum pro Hostia quæ offertur pro peccato; quo sensu dicitur Christus pro nobis factus Peccatum 2. ad Cor. 5. & Osæ 4. dicitur, quòd Peccata populi commendent Sacerdotes.

Tertio sumitur pro Materia in qua vel circa quam perpetratur ipsum peccatum, sic Deuter. 9. Vitulus aureus vocatur peccatum. Peccatum vestrum, quod feceratis, igne consumpsi.

Quartò & propriè sumitur Peccatum pro forma seu positiva, seu negativa, seu intrinseca, seu aliquo modo extrinseca, denominante Naturam rationalem displicentem Deo, in ordine ad reatum poenæ inducendum; sub qua acceptio- ne præscindit Peccatum ab Interno & Externo, à Mortali & Veniali, ab Actuali & Habituali, ab Originali & Personali, de quibus speciebus agendum deinceps est, excepto peccato Externo, de

quo præcedente libro in fine tract. 1. dictum est. Incipiendo nunc à peccato Personali actuali,

397. Dicendum 1. Si supponamus non posse dari puram omissionem liberam, ut præced. libro asseruimus, item, Malitiam formalem peccati Actualis consistere in aliquo positivo, ut inferius trademus, potest Peccatum Actuale personale commodè definiri: Actus liber voluntatis, elicitus contra dictamen practicum conscientie: seu: Actus Elicitus cum advertentia ad displicentiam seu improbationem supremi Legislatoris. Probat. Quisquis operando non advertit ad displicentiam supremi legislatoris, excusatur à culpa per invincibilem inconsiderantiam seu ignorantiam, & materialis transgressio legis non est illi voluntaria, ut dictum est de Voluntario. Ergo hac advertentia requiritur ad contrahendam malitiam peccati. Econtra actus elicitus cum huiusmodi advertentia, & amplectens objectum, non obstante prohibitione seu improbatione legislatoris, facit actum essentialiter displicentem Deo, & inducentem reatum poenæ, quia est actus essentialiter aliquo modo contemptivus ipsius legislatoris: ergo definitio sufficienter convertitur cum definito. Nam omne & solum peccatum Actuale personale est Actus elicitus cum advertentia ad improbationem legislatoris.

Quodsi velimus abstrahere ab hypothefibus in conclusione positis, poterit Peccatum actuale definiri cum S. Anselmo lib. de conceptu Virginali. Carentia debite iustitiæ (id est Rectitudinis) ex propria voluntate procedens.

Dicendum 2. Nihil est, cur definitio vulgaris desumpta ex S. Augustino rejiciatur: Peccatum

catum est dictum, factum, aut concupitum contra legem eternam.

398. Obijcitur quidem primò, hæc definitio sit per membra plura disjunctivè posita, quod potius Divisioni quàm Definitioni conveniens est. Nam à pluribus membris dividendis abstrahenda est ratio communis, & subjicienda definitioni, priusquam dividatur. R. Quòd hæc definitio non sit ad Regulas Logicas accommodata, compenatur claritate & utilitate illius, quatenus enumerat illa membra, secundum quæ instituitur expeditè examen conscientie de peccatis commissis.

399. Obijcitur 2. Hæc definitione non comprehenditur peccatum Omissionis: hoc enim potest esse sine omni actu, tam interno quàm externo, in sententia probabili, admittente puram omissionem, cui non debet definitio præjudicare. R. Distinguendo antecedens: non comprehenditur formaliter & explicite, concedo; implicite & æquivalenter nego. Nemo enim tam cæcus aut hebes est, qui sciat, se loquendo aut agendo peccare, si lex prohibeat loqui & agere, quin hoc ipso sciat, se quoque peccare, si non loquatur aut non agat, si lex jubeat loqui aut agere, in quocunque tandem illud peccatum consistat. Ergo quoad instructionem sufficienter exprimitur etiam peccatum omissionis.

400. Obijcitur 3. Peccata quæ fiunt contra leges positivas & mutabiles, non comprehenduntur hæc definitione, non enim sunt contra legem eternam. R. Negando assumptum: existat enim lex æterna, ut obediamus præceptis quibuscunque à legitimo Magistratu in tempore & pro tempore latis: jam ergo posito præcepto humano, ponitur materia legis æternæ, quia ponitur aliquid contentum sub illo genere.

Objiciunt aliqui 4. Quidquid est contra legem, est obnoxium pænæ. Non omne peccatum est obnoxium pænæ: ergo non omne peccatum est contra legem. Major est ex terminis clara, in hoc enim consistit Jurisdictio Legislatoris, ut transgressorem subjiciat Justitiæ Vindictivæ, constituendo reum pænæ. Minorem probant. Non minùs est possibile peccatum essentialiter impunibile, quàm est possibile peccatum essentialiter irremissibile: sed hoc est possibile: ergo & illud, sed peccatum essentialiter impunibile est hoc ipso carens reatu pænæ: stultum enim est, fingere aliquem reum pænæ, qui tamen est essentialiter impunibilis. Majorem, (& eadem operâ Minorem) probant argumento sibi familiari, ad varias paradoxas possibilitates aut impossibilitates probandas. Ponamus Deum revelare Petrò, se nolle illi ullum peccatum amplius remittere: revelet itidem Paulo, se ipsum prædestinasse. Non minùs potest discredere & discredendo peccare Paulus quàm Petrus: discredant ergo: peccatum utriusque essentialiter supponit divinam revelationem, quæ cum non possit reddi falsa, hoc ipso peccatum Petri erit es-

sentialiter irremissibile, peccatum Pauli erit essentialiter impunibile pænâ æternâ, & tamen est peccatum mortale.

401. R. Hoc argumento involvi questionem, quibus quidem ingenia discipulorum flagellantur egregiè, sed loco granorum colliguntur paleæ. & tamen non desunt, qui putant se obsequium præstare Deo, Angelis, & hominibus, vulgando typis hæc questionem, tanquam principales in materia de Peccatis, eoque progressi sunt, ut ipsi visum sit probabile, detectum peccatum Luciferi cum suis asseclis, fuisse peccatum essentialiter irremissibile. quod, quia ratio cohareat cum Scriptura, in sensu quo hæc tenent SS. PP. & Interpretibus est intellecta, dum comparat severitatem divinæ Justitiæ non parcens Angelis cum misericordia erga genus humanum, alij viderint.

Fundamentum Objectionis evertemus, Deo dante, in Tractatu de Fide, ubi ostendimus, quidem inter plurima etiam ex hoc capite, summum esse principium, quod hi Recentiores assument, nimirum, omnem revelationem passivam necessariò consistere in talibus signis externis, quæ impossibile sit unquam poni, quin Deus per illa loquatur, illisque essentialiter adaptari illud: *Hæc vox non hominem sonat.* Deinde, si operæ pretium videbitur, in Tract. de Penitentia ostendemus rationem implicantiæ. tam peccati impunibilis, quàm peccati irremissibilis.

CONTROVERSIA II.

Virum ex natura rei detur differentia Peccati Mortalis & Venialis.

402. Circa hoc punctum fuerunt varij errores. Primus quidem Pelagij & VVielandi, quos secutus est Calvinus, omne peccatum esse ex natura sua mortale, & promereri pænâ æternam: addit tamen Calvinus, quædam ex Dei misericordia fieri venialia. Alter error est Lutheri de Captiv. Babyl: quòd omnia Infidelium peccata sint mortalia, baptizatorum verò solum lebelitatis peccatum sit mortale. quem tamen errorem ipsèmet postmodum retractavit. Tertius error erat quorundam Catholicorum, & tribuitur Gersoni lect. 1. de vita spirit. omne peccatum esse ex natura sua mortale, quædam tamen semper reddi venialia, sive perpetrentur à fidei fove ab infideli, eò quòd Deus constituerit ea leviter punire. Damnatus est hic error à Pio V. & Gregorio XIII. inter propositiones Michaelis Bæi, quarum una hæc erat. *Nullum est peccatum ex natura sua veniale, sed omne peccatum meretur pænâ æternam.*

403. Rejiciuntur hi errores communiter hac ratione. Est lumine naturæ perspicuum, inter optimos etiam amicos nonnunquam intercedere aliquas leves offensionculas, quas tamen amici